

מסורת הש"ס

(א) [לעיל יח ע"א],
(ב) [נכתיב: דקדשה],
(ג) [לעיל יח: ד] לעיל יח:
(ד) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(ה) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(ו) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(ז) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(ח) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(ט) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(י) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יא) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יב) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יג) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יד) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(טו) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(טז) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יז) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יח) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(יט) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כ) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כא) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כב) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כג) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כד) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כה) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כו) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כז) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כח) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(כט) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:
(ל) [נכתיב: יח: ק. ו] יח:

מוסף תוספות

א. דכיון דצריכה גט שמיא
נדרתה האב הוי כמא
קדשה ושוב אינו מוכרה
לשפחות אחר אישות.
תוס' ה"ל: ב. וימשיך.
יכול האב למכרה דכיון
דהוה סני לה במימא לא
קרינא בה לשפחות אחר
אישות. שם. ג. דקטנה מן
האירוסין אין נשואין בה
מאמר שלא מדעת אביה
דאיהו לעיל [מוד.].
דכ"ט. ד. אלא להכי נקט
[רש"י] נדרתה בראשון
ולא בשני דבכ"ט אפי'
גט מדרבנן לא הוה. תוס'
ה"ל: ה. והשתא ניל
דרוקא נקט שמא לא
נדרתה בקדושי ראשון
ומשום הכי בעיא מיאון
דאי ודאי נדרתה בקדושי
ראשון סני בחליצה
להוכיח דלאו גט גמור
הוא אלא משום דאית
למימר שמא לא נדרתה
בקדושי ראשון ויטעו
לומר שנתרצה בקדושי
שני וגט [עיקר] וחליצה
דרבנן לכך בעיא מיאון.
גליון תוס' טו. ונע"ו
בעל"ל. אי' משום דקא
חייש דלימרו אינשי לא
נדרתה בקדושי ראשון
ובקדושי שני נדרתה וכו'.

ושוין שמוכרה אלמנה כו'. הואיל ויש לו זה קידושין אע"פ שהן בעצירה דקידושין תופסין בחייה לאוין: חליצתה דקדשה אינה. לאותו שנתאלמנה הימנו לפני מכירה זו: בקידושי יעוד. שנתאלמנה מקידושי יעוד. וא"ת הלא ע"י אביה באלו זהו וזהו ליה מוכר לאישות ושוב אינו מוכרה לשפחות הא' ממנה? אליבא דרבי יוסי דלמך מעות הראשונות שמקבל על המכירה לאו לקדושין ניתנו אלא לשפחות ויעוד שמוסר בה מחמת שפחות פרוטות פעולה שיש לו עליה הוא באלו ולא ע"י אביה באלו זהו דלמך הך מכירה בתרייתא שפחות בזה אישות: איסור מה. זה שקדשה שלא לדעת אביה: מהאמת למאמר. זכירה מיאון עם גט המוטל עליה אם עשה זה מאמר אותו הגט מזכירה להיות עמו מיאון: ואינה מהאמת לויקסו. אבל אם לא עשה זה מאמר דאין עליה גט אלא חליצה לויקסו אותה חליצה אינה זוקקתה להיות מהאמת עם החליצה והשתא מפרש למילתא ואולי: כיצד עשה זה מאמר. דק"ל ציבמות (דף ג.) דהעושה מאמר ציבמותו וקא' לפוטרה בלא נכיסה זכירה גט למאמרו וחליצה לויקסו. וזו שקדשה שלא לדעת אביה ו' אף זכירה מיאון עמהם שמא לא נתרצה האב לא בשל ראשון ולא בשל שני ולא הייתה זכירה לא גט ולא חליצה והרואה שהזכירה גט אומר שהקידושין קידושין גמורים הן ואין קידושין מופסין לו באלמות. וקא' לי למה לי שמא לא נתרצה האב בקדושי ראשון אפילו נתרצה בשל ראשון ובשל שני לא נתרצה אין זה גט וכיון דאין כאן גט תפסי קידושין באלמות דקידושין מופסין באלמות חלוצה כדלקמיה והרואה שהזכירה גט אומר דגט גמור הוא וקידושין אין תופסין באלמות ו' זכירה מיאון ואומר אני שמא לא נתרצה בקדושי ראשון (כ"י) נכסה: הכל יודעים. שאפילו אם חליצה זו חליצה גמורה קידושין מופסין באלמות שאלות חלוצה אינה אסורה אלא מדברי סופרים: כאן שנה רבי. ציבמות שנינו הכולך ליצממו ונשא אחיו את אחותה ומה ומה חולצת ולא מתייצמת המגרש אשתו ונשא אחיו את אחותה ומה הרי זו פטורה דהויא לה אחות גרושתו שהיא ערוה לו בחייה ועל משנה זו אומר ריש לקיש כאן שנה לנו רבי ממשנה זו אנו למדים דאלות גרושה היא ערוה מן התורה אבל אחות חלוצה אינה אלא מדברי סופרים: טוסי' יציף. תחת אילני כפנפה שהוא מין ערבה. לשון אחר מהחלות נמוגות ע"ג וזין הבולטין צרה"ר לשבת מחמיהן מפני החמה: צרף צרי. בתך לצני: אפילו למ"ד. דבת שנתקדשה שלא לדעת אביה ו' שמא נתרצה האב אמרינן: שמא

נמי לשני קידושין מופסין באלמות דרבנן ואי משום מאמר השני אינו אלא מדרבנן ואי משום מאמר השל שני הא נמי אינו אלא מדרבנן דמאמר ציבמה אינו דאורייתא וא"כ איכא למיחש לשמא יאמרו דאין קידושין מופסין באלמות משום הגט ולכך הנריכו מיאון" וא"ת א"כ אמאי נקט לא נתרצה כלל ופר"י דלא מיבעיא קאמר לא מיבעיא נתרצה לראשון דבעי מיאון לפי דכיון דנתרצה לראשון מעתה צין נתרצה לשני צין לא נתרצה איכא למיחש לשמא יאמרו אין קידושין מופסין משום הגט ופשיטא דמופסין דאי לא נתרצה לשני אינה אלא אחות חלוצתה ודברנן ואפי' נתרצה לשני נמי אין המאמר שעשה הנשני אלא מדרבנן אלא אפי' אמרת לא נתרצה דלאו אס שהיתה זקוקה לו אס נתרצה לשני אין קידושין מופסין באלמות שהרי קידושי שני הו קידושין גמורין אפי' איכא למיחש דשמא לא נתרצה אף לשני ואז קידושין מופסין באלמות ואמרו דאין כו' ולהכי נקט לא נתרצה בשניהם וא"ת למה לי מיאון כיון דזכירה חליצה א"כ חיישינן שמא נתרצה לראשון וא"כ אפילו נתרצה לשני משום מאמר השני אינו אלא מדרבנן וא"כ איך יטעו לומר אין קידושין מופסין באלמות ומיאון למה לי ו"ל דאי לא בעינן מיאון איכא למיחש שמא יאמרו חליצה אינה הוכחה כי יעלה על דעת בני אדם לומר שכן האמת שנתרצה לשני ולא לראשון שהרי הראשון עשה שלא כהוגן שקדשה שלא לדעת אביה והילכך איכא למימר דלא נתרצה לו אבל השני שלא עשה כל כך שלא כהוגן כמו הראשון שהשני היה ספור שהיתה זקוקה לו והילכך איכא למימר שנתרצה לשני ומה שהזכירה חליצה אינו אלא לריוחא דמילתא משום בני אדם שאינם בעלי סברא ויעלה על דעתם שנתרצה לראשון לכך הנריכו מיאון להודיעם שאנו מסופקים דשמא אינה אשתו של שני וקידושין מופסין באלמות:

הב"י יודעים אחות חליצה דרבנן דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי אחות חליצה דרבנן. שנינו ציבמות (דף מה.) הכולך ליצממו ונשא אחיו את אחותה ומה חולצת ולא מתייצמת המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומה פטורה מן החליצה ומן היצום דהוה ליה אחות גרושתו שהיא ערוה לו בחייה ועל משנה זו קאמר ריש לקיש כאן שנה רבי כו' וא"ת כי לא עשה זה מאמר נמי תבעי מיאון דניחוש שמא יאמרו אין קידושין מופסין בצני או צנן אחיו כי יאמרו שנתרצה לראשון והויא כלתו של אב או דודתו של צן והיה לנו להזכירה מיאון להודיע שלא נתרצה אף לראשון וקידושי דאב או קידושין דצן מופסין בה ו"ל דמילתא דלא שכיחא היא שיקדשה האב מאמר שהיה לה שום עסק עם צנן שאין אדם רגיל אלא להיות לצו עליה לקדשה אפי' הייתה מותרת לו כי היא דלא נתרצה לא לזה ולא לזה לפי שכלתו אסורה לו אפי' צנן מיתה אבא אחות אשתו המותרת לאחר מיתה דעמו עליה ורגיל אלאה ולכך עשו חכמים תקנה בדבר שמא יאמר שיקדשה:

האיש מקדש פרק שני קידושין מה.

אל"א דא דקדשה אידי נפשה וקרי לה אלמנה. אלמנה בעי גט או מיאון דאי לאו הכי לא קרי לה אלמנה וקשה לעולם דלמך אפי' מיאון לא זכירה וא"ת אמאי לא משני דמיירי כשזכירו להכי קרי לה אלמנה ו"ל כיון דשיך היינו כמו שקדשה אביה" וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה ומי מצי מוצין לה והא אין אדם מוכר את במו לשפחות אחר אישות אבל אליבא דמאמר נותא דמוקי לה בלא שידכו וקרי לה אלמנה משום דבעי מיאון אלא לעולם קשיא וא"ת ומגרשה לכהן הדיוט נמי תיקשי אפי' לרז ושמואל דהייזי משכמת לה גרושה לכהן הדיוט אי מיירי שזידכו ומי מצי מוצין לה הא אין אדם מוצין כו' ואי מיירי בלא שידכו הא לא בעיא אלא מיאון והייזי קרי לה גרושה הא אינה אסורה לכהן ו"ל דלעולם מיירי בלא שידכו ומיירי שקר אירע שלא מיאנה אלא גירשה דאמת הוא שנפסקת לכהן באלו גט כימותה שהשיאוה אחיה ואמה דאס מיאנה לא נפסקה לכהן ואס גרשה פסלה מן הכהונה ואלא ודאי פשיטא דלא צני אלא מילא: צריכה מיאון שמא לא נתרצה לא ראשון וא"כ אפי' פירש הקונטרס שמא לא נתרצה לראשון כדי נכסה דאפילו נתרצה לראשון ולא נתרצה לשני קידושין מופסין באלמות דאלות חלוצתו דרבנן דאמרינן צמון וסא יאמרו דלא תפסי בה קידושין וימירו אשם איש לעלמא בלא גט וזבינו שמשון מקולי אומר דהא נמי כדי נכסה דאפילו נתרצה לראשון ולשני איכא למיחש דהא שנה יאמרו אין קידושין מופסין באלמות והרי הן מופסין באלמות מן התורה דאי משום נתרצה

צקדושי ראשון אלות חלוצה אינה אלא מדרבנן ואי משום מאמר של שני הא נמי אינו אלא מדרבנן דמאמר ציבמה אינו דאורייתא וא"כ איכא למיחש לשמא יאמרו דאין קידושין מופסין באלמות משום הגט ולכך הנריכו מיאון" וא"ת א"כ אמאי נקט לא נתרצה כלל ופר"י דלא מיבעיא קאמר לא מיבעיא נתרצה לראשון דבעי מיאון לפי דכיון דנתרצה לראשון מעתה צין נתרצה לשני צין לא נתרצה איכא למיחש לשמא יאמרו אין קידושין מופסין משום הגט ופשיטא דמופסין דאי לא נתרצה לשני אינה אלא אחות חלוצתה ודברנן ואפי' נתרצה לשני נמי אין המאמר שעשה הנשני אלא מדרבנן אלא אפי' אמרת לא נתרצה דלאו אס שהיתה זקוקה לו אס נתרצה לשני אין קידושין מופסין באלמות שהרי קידושי שני הו קידושין גמורין אפי' איכא למיחש דשמא לא נתרצה אף לשני ואז קידושין מופסין באלמות ואמרו דאין כו' ולהכי נקט לא נתרצה בשניהם וא"ת למה לי מיאון כיון דזכירה חליצה א"כ חיישינן שמא נתרצה לראשון וא"כ אפילו נתרצה לשני משום מאמר השני אינו אלא מדרבנן וא"כ איך יטעו לומר אין קידושין מופסין באלמות ומיאון למה לי ו"ל דאי לא בעינן מיאון איכא למיחש שמא יאמרו חליצה אינה הוכחה כי יעלה על דעת בני אדם לומר שכן האמת שנתרצה לשני ולא לראשון שהרי הראשון עשה שלא כהוגן שקדשה שלא לדעת אביה והילכך איכא למימר שנתרצה לו אבל השני שלא עשה כל כך שלא כהוגן כמו הראשון שהשני היה ספור שהיתה זקוקה לו והילכך איכא למימר שנתרצה לשני ומה שהזכירה חליצה אינו אלא לריוחא דמילתא משום בני אדם שאינם בעלי סברא ויעלה על דעתם שנתרצה לראשון לכך הנריכו מיאון להודיעם שאנו מסופקים דשמא אינה אשתו של שני וקידושין מופסין באלמות:

הב"י יודעים אחות חליצה דרבנן דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי אחות חליצה דרבנן. שנינו ציבמות (דף מה.) הכולך ליצממו ונשא אחיו את אחותה ומה חולצת ולא מתייצמת המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומה פטורה מן החליצה ומן היצום דהוה ליה אחות גרושתו שהיא ערוה לו בחייה ועל משנה זו קאמר ריש לקיש כאן שנה רבי כו' וא"ת כי לא עשה זה מאמר נמי תבעי מיאון דניחוש שמא יאמרו אין קידושין מופסין בצני או צנן אחיו כי יאמרו שנתרצה לראשון והויא כלתו של אב או דודתו של צן והיה לנו להזכירה מיאון להודיע שלא נתרצה אף לראשון וקידושי דאב או קידושין דצן מופסין בה ו"ל דמילתא דלא שכיחא היא שיקדשה האב מאמר שהיה לה שום עסק עם צנן שאין אדם רגיל אלא להיות לצו עליה לקדשה אפי' הייתה מותרת לו כי היא דלא נתרצה לא לזה ולא לזה לפי שכלתו אסורה לו אפי' צנן מיתה אבא אחות אשתו המותרת לאחר מיתה דעמו עליה ורגיל אלאה ולכך עשו חכמים תקנה בדבר שמא יאמר שיקדשה:

צפירוס

עין משפט
נר מצוה

נר א מ"י פ"ג מהל'
אסורי ביאה מל"ט
סמך לאון ק טו ט"ע
אסורי סר טו ט"ע כו:
נר א מ"י פ"א מהל' יוס
ה"ל: סמך עקין נג
ולאון ק טו ט"ע אסורי
סר קעד ס"ג:
נר א מ"י פ"ג מהל'
אסורי הל"ו: סמך
עקין מה טו ט"ע אסורי
סמך ג ט"ע ג ה:

מוסף רש"י

ורשין שמוכרה אלמנה.
כשהיא אלמנה לכהן
גדול. וקידושין מופסין
לו זה קידושין מופסין
בחייה לאון (דע"י יח.).
אין אדם מוכר את
בתו לשפחות אחר
אישות. קיבל קידושין
אסורה אלו שנתאלמנה
אין חוץ ומוכרה לשפחות
(דע"י יח.). דקדוש איהו
נפשה. שלא ע"י אביה
ונתאלמנה הימנו (דע"י
יח.). הא בקדושי
יעוד. שנתאלמנה מקדושי
יעוד. והא דהדר מצי
לנוהג ולא קרי ליה
לשפחות אחר אישות.
אליבא דר' יוסי צר'
יהודה היא דלמך מעות
הראשונות של מקמה
לאו לקדושין ניתנו.
שם מיעד לה בעצמות
ועל ע"ה מיעד לה,
ואין קידושין אלו ע"ה אב,
וגרסת הכתוב היא שיהיו
קידושין הילכך הדין מלי
לנוהג (שם). כאן שנה
רבי. שנתנו לו למדו רבי
(ביבמות מ: מד.).

תוס' ר"י חזקן

מת. זה שקדש קטנה שיש
לה אב שלא לדעת האב.
בקדושי שני. ולא בקדושי
ראשון וגמצי שקדושי
ראשון אינן כלום וקדושי
שני קדושין ומשום הכי
צריך גט. בקדושי ראשון.
הדיוא וקוקה ולא אכפת
לן אם נתרצה במאמר
שני אלא לא. אין
קדושין מופסין. שהרי
אחותה גירש בגט וגמצי
שזאת אחות גרושתו והיא
ערוה עליו מן התורה.
אחות חלוצתו שאסורה
עליו אינו אלא מדרבנן
ומדאורייתא שריא ליה
הילכך כ"ע מודו שאם
קדשה צריכה גט. כאן
שנה רבי. ביבמות פרק
ההוא (מא. אן) ההוא
יבמתו ונשא אחיו את
אחותה ומה חולצת ולא
מתייצמת המגרש אשתו
ונשא ו אחיו ומה פטורה
מן החליצה ומן היבום
ועליה אבא רבי שמשון
בן לקיש כאן שנה רבי
וכו'. וזין היוצאין
מן הכותל. ביהות. וקטנה
או נערה היתה. נתרצה.
בבי קטנה שנתקדשה שלא
לדעת אביה.